

Dato: 16.12.2021

Vår ref: 369/21-013

Til kontrollutvalget i
Lyngdal kommune

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Risiko- og vesentlighetsvurdering 2021

1. Prioritert område for kontroll 2021

Kommunerevisjonen orienterer med dette kontrollutvalget om hvilket område som er valgt ut for gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen for 2021, jf. kommuneloven § 24-9.

Basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering er finansforvaltning valgt ut for kontroll på følgende område:

1. De langsiktige plasseringene er foretatt i samsvar med rammer gitt i finansreglementet.
2. Rapportering til kommunestyret skal skje 3 ganger i året og være i henhold til finansreglementets kapittel 5.

Kriterier vil bli hentet fra:

- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18.11.2019 nr 1520.
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22.6.2018 nr 83.
- Kommunens finansreglement vedtatt i kommunestyret den 4.2.2021 Sak 5/21, kapittel 4.

2. Lovbestemmelse og god kommunal revisjonsskikk

Bestemmelsene om forenklet etterlevelseskontroll fremgår av kommuneloven § 24-9:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Hovedkontor

Flekkefjord
Kirkegaten 50
4400 Flekkefjord
Telefon 47 25 47 20
E-post: post@komrev-sor.no
Organisasjonsnummer: 974 783 169MVA

Avdelingskontorer

Lyngdal
Postboks 353
4577 Lyngdal
Telefon 46 94 65 53

Mandal
Store Elvegata 1a
4514 Mandal
Telefon 99 30 22 38

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Oppgaven er avgrenset nærmere innenfor god kommunal revisjonsskikk RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen».

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. I følge lovforarbeidene skal forenklet etterlevelseskontroll gjennomføres med begrenset ressursbruk.

Ut fra risiko- og vesentlighetsvurderingen skal det velges ett eller et fåtall områder for kontroll. Der det er flere områder med risiko av betydning, kan revisor vurdere å dekke disse områdene over en periode på flere år. Målsettingen med forenklet etterlevelseskontroll er å etablere enkle og jevnlig kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.

Det er revisor som beslutter hvilke områder som skal kontrolleres, og hvilke kontrollhandlinger som skal utføres.

3. Konklusjon med moderat sikkerhet og frist for uttalelse

Etterlevelseskontrollen skal gjennomføres med begrenset bruk av ressurser. Innhentede bevis skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig til å konkludere med moderat sikkerhet i forhold til kriterier fastsatt i planleggingen. Moderat sikkerhet skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig, men begrenset sammenlignet med en konklusjon som avgis med betryggende sikkerhet (konklusjon i revisjonsberetning). Ved moderat sikkerhet avgis konklusjonen i negativ form ved at revisor sier at det ikke er avdekket forhold som gir grunn til å tro at informasjonen om saksforholdet ikke er i samsvar med de angitte kriteriene. Konklusjonen på et etterlevelseskontrollen gis i en skriftlig uttalelse fra revisor. Fristen for å avgi uttalelsen er i henhold til kommuneloven 30. juni året etter regnskapsåret.

4. Risiko og vesentlighet

Med risiko mener vi sannsynligheten for at manglende etterlevelse av et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom det inntreffer. Selv om risikoen er høy, kan behovet for forenklet etterlevelseskontroll på området vurderes å være lavt. Dette vil for eksempel være tilfellet dersom det nylig har vært gjennomført en undersøkelse fra revisor eller det foreligger planer om forvaltningsrevisjon på området, eller der vi har kjennskap til at kommunen har iverksatt tiltak for å redusere risikoen med kontroller som fungerer forebyggende og avdekkende.

I henhold til standarden skal risikovurderingen rettes mot de områder innen økonomiforvaltningen hvor det er størst behov for at bestemmelser og vedtak følges. Revisor forventes å ha en bred tilnærming som i utgangspunktet dekker alle områdene innenfor økonomiforvaltningen, men deretter begrense områder ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Standarden definerer vesentlighet ut fra to forhold:

- i. Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere.*

- ii. *Kvalitativ vesentlighet dreier seg om områder hvor mangler kan ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet, selv om manglene ikke har vesentlige beløpsmessig betydning.*

5. Avgrensning mellom regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og forvaltningsrevisjon

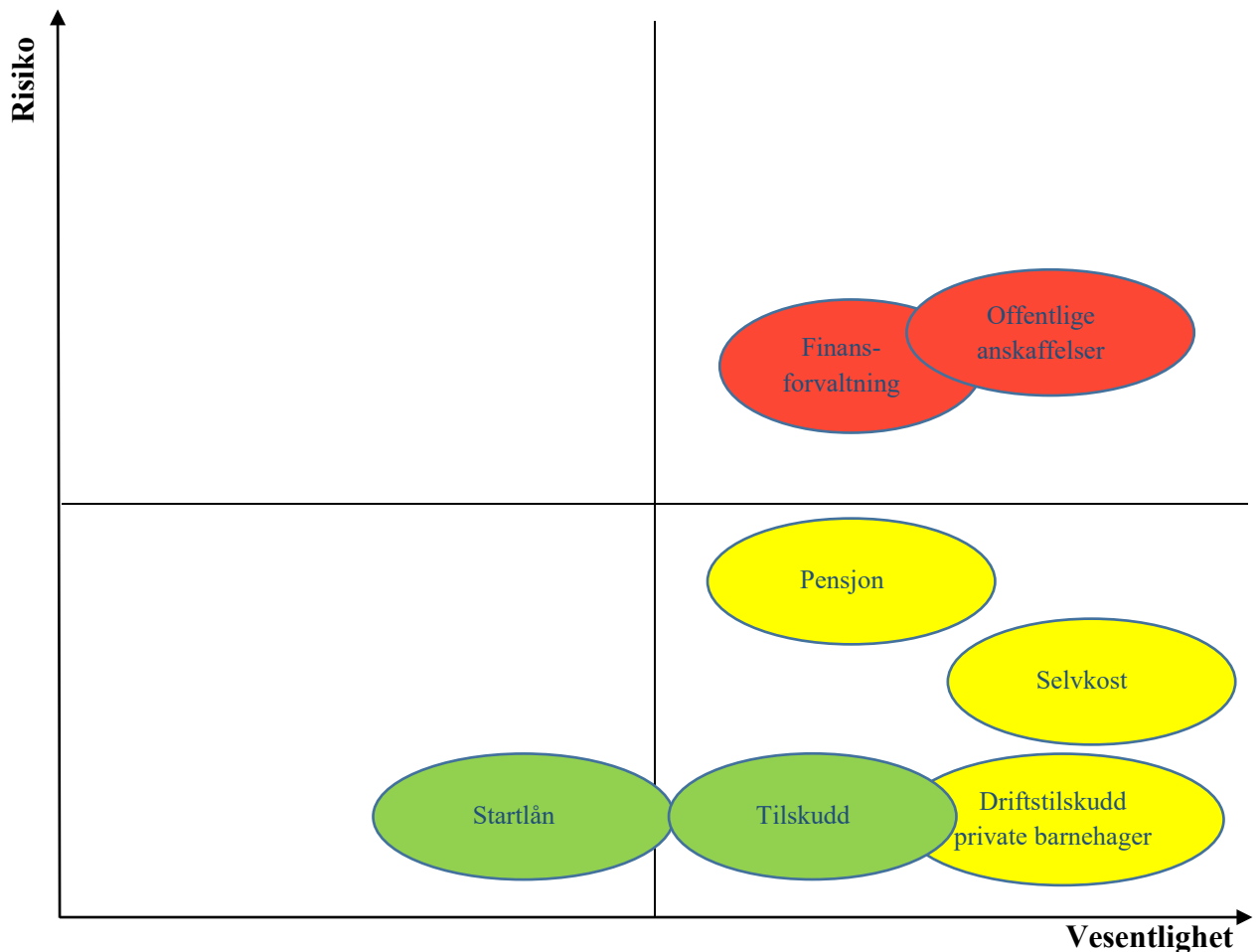
I regnskapsrevisjon er målet å oppnå betryggende sikkerhet for at regnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder revisors konklusjon.

I tillegg skal revisor vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet, og se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Videre skal revisor vurdere om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

I forbindelse med regnskapsrevisjon kartlegger revisor enkelte deler av den økonomiske internkontroll og bekrefter at regnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrift. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen går lenger enn de områder og den kontroll som kreves for å bekrefte regnskapet. Det kreves andre revisjonshandlinger dersom regnskapsrevisor skal uttrykke en mening om det foreligger risiko for brudd på lover, forskrifter eller vedtak på områder med vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon har sterke elementer av etterlevelseskontroller, og den nye oppgaven er ikke ment å være duplisering av noe av det som gjøres som regnskapsrevisjon eller som forvaltningsrevisjon.

6. Risiko- og vesentlighetsvurdering

Nedenfor presenteres en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering av økonomiforvaltningen i 2021. Deretter gis en mer detaljert beskrivelse av det enkelte område som er vurdert. I vedlegg er vist balansen for kommunen per siste avlagte regnskap samt opprinnelig vedtatt budsjett for drift og investering for 2021.

Figur 1: Risiko- og vesentlighetsanalyse Lyngdal kommune

a) Finansforvaltning

I henhold til kommuneloven skal kommunestyret vedta regler for finans- og gjeldsforvaltningen. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall. Finansreglementet skal også inneholde bestemmelser om hvilke avkastningsmål som skal ligge til grunn for finansforvaltningen. I forskrift fremgår bestemmelser med krav til innholdet i kommunedirektørens rapportering til kommunestyret.

Kommunedirektøren forvalter store finansielle verdier og kommunen har høy gjeld. Manglende etterlevelse av reglement og rutiner kan i ytterste konsekvens føre til store tap for kommunen og kommunens plikter overfor innbyggere. Lyngdal kommune vedtok sitt finansreglement først nå i 2021. Dette ble behandlet i kommunestyret den 4.2.2021 i sak 5/21. Kommunen hadde pr 31.12.2020 ca. kr 100 mill i finansielle omløpsmidler. På bakgrunn av dette vurderes området å være aktuelt for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll.

b) Tilskudd til drift av private barnehager

I henhold til barnehageloven skal kommunen behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager. Hva som er likeverdig behandling fremgår av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det foreligger også en veileder for beregning av tilskudd til private barnehager, utarbeidet av KS og Private barnehagers landsforbund i fellesskap.

Kommunen har 8 private barnehager, og er pliktig til å yte tilskudd til disse basert på prinsipp om likebehandling av private og kommunale barnehager. Anslått tilskudd i 2021 er på kr 42 mill. Korrekt beregning av tilskudd er av betydning for både kommunen og barnehagene.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll for 2021.

c) Offentlig støtte og bagatellmessig støtte

Flere regelverk styrer mulighetene til å gi offentlig støtte, og kriterier utledes fra det aktuelle regelverket. EØS-avtalen artikkel 61 nedfeller utgangspunktet for reglene om offentlig støtte. Bestemmelser for å sikre at norske myndigheter etterlever EØS-avtalens forpliktelser på støtteområdet er nedfelt i *lov om offentlig støtte* (lov av 27. november 1992 nr. 117). Her gis regler om meldeplikt til EFTAs overvåkingsorgan (ESA), regler om kontroll og bevissikring samt regler om tilbakeføring av ulovlig tildelt støtte. Støttetiltak som faller inn under definisjonen av offentlig støtte i EØS-avtalen artikkel 61 faller samtidig innenfor virkeområdet for lov om offentlig støtte, jf. lovens § 1.

Forbudet mot offentlig støtte får ikke anvendelse på støttebeløp opp til 200 000 euro fordelt over tre regnskapsår. Dette kalles bagatellmessig støtte og regnes som ikke-støtte. Det er vilkår som må overholdes for at tildelingen skal være en bagatellmessig støtte. Disse følger av Kommisjonsforordning (EU) nr. 1407/2013 av 18. desember 2013. Vilkår og krav til fremgangsmåten for tildeling av bagatellmessig støtte må overholdes. Støttegiver har et ansvar for å sikre at tildelingen er lovlig, ved å sørge for at alle vilkår i forordningen er oppfylt. Er vilkår og fremgangsmåten i forordningen ikke fulgt, kan tildelingen anses som ulovlig støtte etter artikkel 61 (1), til tross for at støttebeløpet er lavere enn 200 000 euro. Dersom støtten er ulovlig, vil virksomheten som har mottatt den måtte betale den tilbake. Det er derfor svært viktig at støttegiver er nøye med å følge korrekt fremgangsmåte ved tildeling av bagatellmessig støtte.

Lyngdal kommune har ytt økonomisk tilskudd til foretak og private, herunder statlige midler knyttet til Covid-19. Tilskudd til Covid-19 blir kontrollert særskilt. Vi vurderer derfor ikke at området for offentlig støtte og bagatellmessig støtte er aktuelt for en gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll for 2021.

d) Selvkost kommunale tjenester

Fra og med 2020 er bestemmelsene om selvkost hjemlet i kommuneloven med forskrift. Dette er et av de områdene lovforarbeidene trakk frem som er naturlig å vurdere i forbindelse med hva som kunne inngå i den forenklete etterlevelseskontrollen av økonomiforvaltningen. Lovbestemmelsen

skal bidra til å sikre at kommunen ikke krever inn mer gebyr fra innbyggerne enn det koster kommunen å produsere og administrere tjenesten.

Det er for 2021 vedtatt at det skal være selvkost for kommunens tjenester, jf. kommunestyresak PS 66/19 i møte den 12.12.2019. Selvkostberegninger er vedtatt for følgende tjenester i kommunen: renovasjon, vannforsyning, avløp og rensing, slamtømming, plansaksbehandling, byggesaksbehandling, kart og oppmåling samt feiing. Feil knyttet til gebyrfastsettelsen vil kunne være av stor økonomisk betydning for kommunens innbyggere, og er dermed viktig for kommunen å etterleve regelverket.

Kommunen benytter ekstern konsulent til å bistå ved selvkostberegninger. Vi har ingen indikasjoner på at selvkostberegningene ikke samsvarer med bestemmelsene.

Vi vil for 2021 ikke prioritere forenklet etterlevelseskontroll på selvkostområdet.

e) Offentlige anskaffelser

Offentlige anskaffelser blir regulert av bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Anskaffelser av anlegg, varer og tjenester utgjør et vesentlig beløp i kommunens drifts- og investeringsregnskap. Lyngdal kommune har utarbeidet et eget innkjøpsreglement for anskaffelser. Dette ble behandlet i kommunestyret 4.2.2021.

Etter revisors vurdering er det risiko for regelverksbrudd knyttet til grunnleggende prinsipper som konkurranse, likebehandling og etterprøvbarhet, herunder generelle formkrav knyttet til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Konsekvenser av regelverksbrudd kan blant annet være økonomiske tap og omdømmetap for kommunen.

Revisjonen foretok forenklet etterlevelseskontroll av offentlige anskaffelser i 2021 basert på regnskapet for 2020, og vi viser til vår attestasjonsuttalelse med negativ konklusjon av 18.6.2021. Den ble behandlet i kontrollutvalget 6.9.2021. Vi er informert om at administrasjonen vil ivareta de forhold som ble tatt opp for forbehold i vår uttalelse.

Området prioriteres derfor ikke for 2021.

f) Pensjon

Ansatte i kommunen har rettigheter til pensjonsordning i henhold til tariffavtale for kommunalt ansatte.

Kommunen benytter Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sine pensjonsleverandører. Kommunens pensjonsforpliktelser utgjør et vesentlig beløp i kommunens regnskap.

Kommunen må ved ansettelser vurdere om den ansatte er berettiget til å være delaktig i kommunens pensjonsordning. Tilsvarende vurdering må foretas når den ansatte avslutter sitt

arbeidsforhold. Kommunen må ha rutiner som sikrer at ansatte får sine pensjonsrettigheter, samt at kommunen ikke har utgifter de ikke er forpliktet til. Brudd på regelverk vil medføre et økonomisk tap både for ansatt og kommune. Revisor har ikke indikasjoner på at området ikke følges opp.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2021.

g) Startlån

Kommunen kan i kraft av forskrift om lån fra husbanken, tildele lån med utgangspunkt i samme forskrift kapittel 5. Dette er en ordning som er behovsprøvd.

Kommunen har i 2021 vedtak om opptak og bruk av startlån på kr 27 mill. Det vil foretas utbetalinger i 2021 med ca. kr 14.2 mill. I tillegg er ca. kr 13 mill forhåndsgodkjent per november 2021. Vi er informert om at det i 2021 er gitt 30 avslag på søknad om lån. 5 saker er mottatt, men hvor saksbehandling ennå ikke er påbegynt.

Den kommunale forvaltningen må etablere rutiner og internkontroll for å sikre at kommunens innbyggere blir møtt og behandlet likt når de henvender seg om ordningen, samt å ha rutiner for behandling og godkjenning av lånene. Søknad og behandling skal sikres ivaretatt iht forskrift og rutine. Manglende etterlevelse av forskrift og rutine kan medføre en vesentlig økonomisk konsekvens for denne gruppen av kommunens innbyggere ordningen er ment for.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2021.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk signert.

Lene Rugland
oppdragsansvarlig revisor

Monica Nilsen
kundeansvarlig revisor

Kopi til kommundirektøren

Vedlegg:

Nedenfor vises størrelsen på balansen per 31.12.2020, samt vedtatt budsjett 2021 for henholdsvis drift og investeringer.

Balanse

Tall i hele 1000	31.12.2020	01.01.2020	Sentrale bestemmelser og vedtak
Anleggsmidler	3 110 711	2 838 100	Lovbestemmelser om finansforvaltning, kommunestyrets vedtak, Investeringsreglement
Omløpsmidler	496 329	538 779	Lovbestemmelser om finansforvaltning, kommunestyrets vedtak
Sum Eiendeler	3 607 040	3 376 879	
Egenkapital	1 263 205	894 064	
Langsiktig gjeld	2 200 702	2 342 725	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Kortsiktig gjeld	143 133	140 090	
Sum egenkapital og gjeld	3 607 040	3 376 879	

Kilde: Årsregnskap 2020

Budsjett 2021

Tall i hele 1000	Drift	Investering	Sentrale bestemmelser og vedtak
Sum inntekter	870 835	25 592	Lovbestemmelser for beregning av selvkost og kommunestyrets vedtak
Lønn og sosiale utgifter	576 251		Tariffavtale om rett til pensjonsordning
Kjøp	266 186	55 392	Lovbestemmelser om offentlige anskaffelser, vedtak om offentlig støtte/tilskuddsforvaltning, investeringsreglement
Overføringer/ avskrivninger	69 924	2 250	Kommunestyrets vedtak, vedtak om offentlig støtte/tilskuddsforvaltning, Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager
Sum utgifter	912 361	57 642	
Netto finansutgifter	35 997	0	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Utlån		28 000	Forskrift om startlån fra Husbanken
Kjøp av aksjer og andeler		2 020	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Motpost avskrivninger	-53 000		
Nettoreultat	-24 523	62 070	
Bruk av lån		62 070	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak Forskrift om startlån fra husbanken
Fond/avsetninger	24 523	0	Lovbestemmelser og kommunestyrets vedtak
Mer/mindreforbruk	0	0	

Kilde: Økonomisk oversikt basert på budsjettvedtak budsjett 2021